

PONÈNCIA

RECTOROLOGI DE LA PARRÒQUIA DE SANTA MAGDALENA DE BONASTRE I CONSTRUCCIÓ DE L'ACTUAL ESGLÉSIA I CAMPANAR (1832-1906)

La redacció d'aquest període per a la història del poble de Bonastre té un valor important per la manca de documents o llibres on estava contingut l'història, havent-lo de reconstruir amb les petites engrunes salvades de la destrucció de l'Arxiu Parroquial de Bonastre el juliol de 1936. Aquest període del qual avui parlarem estava àmpliament contingut en els llibres de Comptes de l'Obra dels que no se'n salvà ni un full, com deixà escrit Mn. Josep Sanabre.

L'antic temple de Bonastre era de reduïdes dimensions, com la majoria dels edificis similars de les parròquies veïnes. Donat l'augment d'habitants –en construir-se la primitiva església Bonastre estava format com a màxim per unes vint famílies-, i a principis del segle XIX per unes cent vint, l'església resultava insuficient per al nou cens. És molt possible que constituís un estímul a resoldre aquest problema que els pobles veïns com Masllorenç, El Montmell, El Vendrell, etc., ja haguessin construït nous temples.

Si tirem una mica enrere, trobem que la primera notícia sobre la Parròquia data de l'any 1366, que deia: “*No hi havia rectoria*”.

En la Visita Pastoral que es féu l'any 1414, hi trobem la següent nota:

“L'església esta en estat deplorable. Quan fa mal temps, hi plou en molts llocs. Manà reparar-la. Ordenà adquirir una Creu per al servei de l'església i altres objectes. Tot plegat donà la impressió d'una parròquia molt pobra.”

La més antiga impressió general de Bonastre és de principis del segle XV i ha estat proporcionada pel capbreu redactat el 1436.

Gràcies a aquest valuós document per a la història de Bonastre sabem que a principis del segle XV Bonastre estava format per 17 famílies (Teixido, Agustí, Blanch, Ferra, Sanabre, Ferrer, Fontanilles, Stela, Vidal, Guerau, Ferrés, Magrinyà). Cada una de les famílies tenia el seu patrimoni de terres compost de diferents trossos situats a la vall i un petit hort a les Tries, Manelles o als Masos.

De la detinguda lectura del capbreu es pot treure la impressió que el poble era un sol carrer que sortia dels afores de l'església fins a la cruïlla del carrer Major amb el carrer del Mig.

El poble conservava la seva fesomia medieval doncs encara es fa referència a l'antic castell (com diu Mn. Sanabre), situat en l'espai que va de la plaça Major al carrer Nou, annex a la casa Fontanilles i era presidit per una petita església romànica.

Guillem Serra, bisbe d'Hipona, auxiliar d'Enric de Cardona, el dia 9 de novembre de 1508, amb el rector Pere Bou visità l'altar major (*sic*) de Santa Quitèria i l'altar de Sant Antoni –de pedra-.

“Invenit Ecclesiam nulla reparatione indigentem”
(L'església no necessitava cap mena de reparació)

“Invenit domum (dicti Rectoria) modernum fabricati”
(La Rectoria era de factura o construcció recent)

L'any 1574, referent a l'altar de Sant Antoni, hi ha la següent anotació:

“Que facin una paret del cantó de l'església, a fora del cementiri, perquè quedi tancat.”

A partir d'aquesta data no tenim cap referència sobre els edificis que componen la parròquia fins a principis del segle XIX.

Com que l'empresa de la construcció d'una nova església era costosa, i més en aquells anys d'angoixa i crisi econòmica, exigia un home extraordinari. Aquest fou el **Rd. Joan Pedrals**, exemplar sacerdot que regentà la Parròquia de Bonastre, des de l'any 1832 al 1851. Nasqué a El Papiol el 21 d'agost de 1796. Estudià al Colegio Tridentino de Barcelona filosofia i teologia dogmàtica i moral. Fou ordenat sacerdot el 23 de març de 1882. Acabada la carrera ingressà a la Congregació de l'Oratori de Sant Felip Neri a Barcelona i dos anys després fou nomenat vicari de la parròquia de Sant Jaume de la mateixa ciutat. L'any 1829 passà a acomplir el càrrec de vicari natural de Masllorenç i, el 1832, prèvia oposició, se l'anomenà Rector de Bonastre.

La seva actuació fou molt destacada sent la seva obra principal la construcció de la nova església que promogué poc temps després d'iniciar el seu rectorat, l'any 1833, procedint a la seva inauguració l'any 1849.

El Rd. Pedrals fou un dels rectors de més categoria dels que regentaren la parròquia de Bonastre en el segle XIX. El seu tremp el demostrà en la gran empresa de la construcció de l'església, precisament en aquells anys de discòrdia general i de destrucció i mutilació de tants temples de la diòcesi de Barcelona. Però el seu zel i esperit apostòlic el demostrà de forma més exemplar en la seva permanència a la Parròquia al costat dels seus feligresos en aquells anys d'inseguretat i deserció general i de tantes grans tribulacions. Durant els anys més turbulents (1837-1839), regentà també les parròquies veïnes de Salomó, Masllorenç i Puigtinyós (Montferri). L'heroïcitat de la seva actuació es constata en una carta seva -1839- als seus superiors on explicava els seus viatges a la parròquia de Puigtinyós *“en un tiempo que, sin peligro de perder la vida, no se podia salir de casa”*.

Durant el període de 1845-1848, actuà de representant de la Comissió Diocesana del Culte i Clergat a l'arxiprestat del Vendrell, càrrec del qual dimití per falta de salut el 1848.

El 1852, per mèrits de concurs, fou traslladat a la parròquia de Santa Maria de La Geltrú, on actuà d'arxiprest fins al 1864, en què havent sofert un atac d'apoplèxia l'any anterior i que els remeis de la medecina resultaven ineficaços, el 31 de maig de 1864 demanà al senyor Bisbe que el rellevés del càrrec parroquial.

Concedit el relleu es traslladà a la seva estimada parròquia de Bonastre on va morir uns mesos més tard, el 4 d'octubre de 1864, rebent cristiana sepultura en el temple la construcció del qual promogué, davant de l'altar de Santa Quitèria. La làpida de la sepultura i les despulles del Rd. Pedrals es conservaren fins al juliol de 1936.

Segons una nota manuscrita, copiada per Mn. Francisco Figueras, començà la nova església el dia 4 de març de 1833. La construcció del nou temple necessitava un nou solar, que segons testimoni de l'esmentada nota el cedí la casa Fontanilles, propietària de tots els terrenys contigus amb l'antic temple i cementiri, compensant als donants amb el compromís de celebrar-se tres aniversaris anuals en sufragi dels difunts de la família Fontanilles.

Encara que no s'hagin trobat notes concretes, per certes deduccions – escrigué Mn Sanabre – “gosem dir que l'antic temple quedà dins del nou. Els fonaments es cavaren al voltant de l'anterior temple, resultant l'ampliació sobretot per la part de darrera, doncs segons una tradició oral recollida, l'antic arribava fins a la línia on comença el creuer de l'actual. Amb motiu del canvi del terra de l'església es descobrí una espècie de

cripta funerària amb nombroses caixes amb restes humanes situada davant les capelles de la Puríssima i del Baptisteri, fet que ens ha refermat en aquest criteri, doncs segurament que aquesta cripta és la mateixa que es parla en altres documents, que la situava davant la capella del Sant Crist, a l'entrada del temple.”

No s'ha trobat cap notícia sobre el procés de la construcció fins a l'abril de 1849, on en les Efemèrides de Mn. Figueras es llegeix: “22 d'abril 1849. Es comença a tirar a terra la Iglesia, successivament que s'anà edificant la Iglesia. (Aquesta nota constava a Llibre de la Iglesia de Bonastre, pàg. 137. Destruït).

A primers d'octubre es degué donar per acabada la sospirada obra, doncs el Rd. Joan Pedrals dirigí una curta exposició al Governador eclesiàstic demanant autorització per a la seva benedicció, redactada amb aquestes paraules:

“Muy Ilustre Señor. Juan Pedrals presbítero, Cura Párroco de Bonastre, Obispado de Barcelona, con la debida veneración a V.S. expone: que habiendo concluída y acabada de edificar la Iglesia parroquial, y añadiendo un pedazo de tierra al Cementerio de dicha Parroquia, a V.S. suplica le conceda facultad para bendecir ambas cosas. Gracia que espera recibir del recto proceder de V.S. Bonastre 20 octubre de 1840. Juan Pedrals, Cura Párroco. Al marge hi ha la següent nota: Barcelona 21 octubre de 1849. Llibrense las letras de estilo: Bertrán, Vicario General Gobernador. Rubricat.

Al cap de pocs dies l'anomenada autoritat eclesiàstica comunicà la següent autorització:

“Nos D. Felipe Bertrán, Vicario General, Gobernador Eclesiástico de la Diócesis de Barcelona a nuestro amado en Cristo D. Juan Pedrals, Cura Párroco de Bonastre, salud en el Señor. Por cuanto con escrito del veinte de los corrientes Nos habéis manifestado haberse acabado de edificar la Iglesia Parroquial de Bonastre que está a vuestro cargo, y que se ha dado mayor ensanche del que tenía el Cementerio de la propia Parroquia, solicitando con este motivo el correspondiente permiso para proceder a la bendición de ambas cosas, en uso de las facultades ordinarias que ejercemos, os facultamos con las presentes letras para que, conforme a lo prevenido en el ritual de la Diócesis, paséis a verificar no solo la bendición de la Iglesia Parroquial, con la parte que de nuevo se haya edificado, sí que también la porción de Cementerio que nuevamente se hubiese añadido al antiguo, dando pues aviso a esta Secretaría del

Gobierno eclesiástico de haberlo verificado. En cuyo testimonio hemos mandado expedir las presentes firmades de nuestra mano, selladas con el escudo que usa este Gobierno Eclesiástico y refrendadas por el secretario del mismo en la ciudad de Barcelona a los 30 de octubre del año mil ochocientos cuarenta y nueve”.(Copiador de oficiós remitidos de esta Secretaria a diferentes autoridades, durante la Sede episcopal vacante, correspondiente al año 1849. Núm. 138).

La solemnitat tingué lloc en els primers dies de l'any següent, doncs en les esmentades Efemèrides el dia 5 de gener de 1850 es llegeix:

“Se benehí la Iglesia nova (que es la actual) ab assistència de deu Rents. Rectors veïns, cantant-se tot seguit un ofici a Santa Magdalena en acció de gracias per no haver succeït cap desgracia, ni dissensió mentre duraren las obras” (Llibre de la Iglesia de Bonastre, pàg. 189. Destruït).

Després de tan memorable solemnitat continuaren les obres, doncs es construí l'altar major, segons ens ho certifiquen les paraules gravades en un requadre darrera de l'altar que diu:

“Fet en 1850 y daurat en 1854”

Entre 1851 i 1857, només hem trobat el nom del rector que regentà la Parròquia de Bonastre, el **Rd. Benet Miró** (1853-1857).

L'esmentada Efemèrides de mossèn Figueras indica que l'any 1855, de moment, el cementiri quedà al costat de l'església:

“El cementerio està al lado de la Iglesia, y se extiende con toda su longitud.” L'Ajuntament acordà comprar el tros de terra de 8.135 pams a D. Tomás Fontanilles per l'eixample de l'esmentat cementiri el 21 d'agost de 1855.”

El següent rector que hem trobat és el **Rd. Fernando Pagès Costa** (1858-1866). Nasqué a Barcelona l'11 de juny de 1814. Estudià filosofia al Seminari de Barcelona dels del 1831 fins al 1832; ingressà al Monestir de la Cartoixa d'Escala Dei, on va professar l'any 1834. Després de l'exclaustració es traslladà a Itàlia, ingressant a la Cartoixa de San Bartolomé de Trisulti, als Estats Pontificis, on completà els seus estudis eclesiàstics i l'any 1838 s'ordenà de prevere. Exercí a Nàpols. L'any 1843 es traslladà a Amèrica on exercí fins l'any 1848, que retornà a Espanya. Després de passar pel Monestir de Valldonzella de Barcelona, Capellades, Santa Maria de Foix, Sant Pere de Vallcarca, mestre de sord-muts al

Col·legi Episcopal, l'1 de gener de 1858 prengué possessió del curat de Bonastre.

No tenim detalls de la seva actuació però l'hem volgut incloure en aquesta llista perquè fou l'últim rector que va morir a la Parròquia de Bonastre el dia 8 d'abril de 1866 als vuit anys d'iniciat el seu curat.

I també dues notes que corresponen al seu període com a rector de la parròquia.

De l'antic conjunt de l'església romànica quedà el campanar, segon ho confirma la relació de la Visita Pastoral de 1858 que, en parlar de l'església de Bonastre, diu:

“La Iglesia es nueva, de elegantes formas y con tres naves, tiene un campanario regular, però no corresponde a la Iglesia.” (Visita Pastoral-Itinerario 1858-1865. Archivo Diocesano de Barcelona).

Hom suposa que es tractava d'un campanar d'estil romànic, com devia ser l'anterior església.

Al difunt rector Fernando Pagès el succeí el **Rd. Josep Lluch i Esteve** (1866-1873). Es degué trobar amb el deteriorament molt gran del campanar, doncs el dia 13 de maig de 1866, en sessió extraordinària de l'Ajuntament, amb assistència dels veïns contribuents per deliberar sobre l'estat ruïnós en què es trobava el campanar, a fi d'evitar que no succeís cap desgràcia, cas de desplomar-se, s'acordà procedir a desfer el campanar fins al lloc on començava a amenaçar ruïna i que per la seva demolició es fes un repartiment entre els veïns contribuents.

El dia 14 de maig de 1866, l'alcalde de Bonastre, Ramon Gibert envià al Governador Civil de la Província de Tarragona el següent ofici:

“M.I.S.

Estando amenazando ruina la torre o campanario de la Iglesia de este pueblo, el Ayuntamiento que presido, con los vecinos contribuyentes que firman en el acuerdo que adjunto remito a V.S. copia: han acordado proceder desde luego á su demolicion, y como para satisfacer los gestos para esta demolicion se ha acordado hacer un Reparto vecinal, he de merecer de V.S. se sirva dar su aprobacion lo mas pronto posible por ser de urgente necesidad.

Dios guarde a V.S. muchos años.

Por D. Ramon Gibert Alcalde que no sabe firmar, de su Órden Sebastian Arandes Secretario.

El dia 24 de maig de 1866, l'alcalde de Bonastre, rebé un ofici "Policia urbana núm. 37", des de Tarragona:

"Enterado del oficio de V. del 14 del actual y del acuerdo que le acompaña, tomado por ese Ayuntamiento y mayores contribuyentes á fin de hacer un Reparto vecinal, para atender á los gestos de demolicion de la torre de la Iglesia de ese pueblo que amenaza ruina he acordado pedir a V. explicacions acerca de si dicho Reparto se atiende voluntario ó forzoso esperando me lo manifieste para resolver lo que proceda y en vistas de ello y del resultado que ofresca la comision que con esta fecha he dado al Arquitecto provincial para que se traslade á ese pueblo á examinar la esperada torre.

Firmat: Joaquin del ... (il·legible)

El dia 27 de maig de 1866, Ramon Gibert, Alcalde envià el següent ofici al Governador Civil de la Província de Tarragona:

"En contestación al oficio de V.S. de fecha 24 de los corrientes, debo manifestar a V.S. que el acuerdo celebrado y firmado por este Ayuntamiento y mayores contribuyentes en la sesion del dia 13 del actual, fue, que viendo la ruina que amenaza la torre de la Iglesia de este pueblo, y siendo de urgente necesidad proceder desde luego a su demolicion a fin de evitar alguna ó algunas desgracias, considerando que no hay fondos en este comun para satisfacer los gastos que llevará dicha demolicion, y que puede confiarse muy poco de una suscripcion voluntària, se acordó hacer (con la aprobacion de V.S.) un Reparto vecinal voluntario graduado á proporcion de lo que paga cada vecino por contribucion Territorial, y como ahora aunque parezcan voluntariós al pago todos los vecinos porque ven la grande necesidad y urgència de este gasto, puede ser que al cobro de dicho reparto haya alguno ó algunos vecinos que no quieran contribuir con la cantidad que les toque, por eso se pide la Autorizacion á V.S. para que todos los vecinos contribuyentes satisfagan lo que les corresponda."

Com que l'alcalde Ramon Gibert no sap firmar, l'ofici fet a mà, de la seva ordre el fa Sebastian Arandes Secretari.

El dia 2 de juny de 1866, Ramon Gibert, Alcalde envià el següent ofici al "Sr. D. José Lluch, Cura Párroco de Sta Magdalena de este pueblo de Bonastre":

“El Ayuntamiento que presido viendo que la torre de la Iglesia de este pueblo està amenazando ruina i á fin de evitar alguna ó algunas desgracias, lo he puesto en conocimiento del M.I.S Gobernador Civil de esta Provincia de tarragona y habiendo trasladado en este pueblo el Sr. Arquitecto provincial de Orden del mismo Sr. Gobernador para examinar la expressada torre y hallandola en eminente peligro y que efectivamente amenaza ruina, ha prevenido á esta corporación que desde luego se proceda á la demolición de toda la parte de dicha torre que se halla en estado ruinoso; lo que hago saber a V. á fin de que se sirva ponerlo de S.E.I. el señor Obispo de esta Diócesis para los efectos oportunos.

Dios guarde a V. muchos años.

Firma per ordre de l'alcalde Ramon Gibert, el secretari Sebastian Arandes.

El dia 8 de juny de 1866, l'alcalde de Bonastre rebé un ofici “Policia urbana núm.719” del Governador Civil de la Província de Tarragona:

“El Sr. Obispo de Barcelona a quien manifesté el estado ruinoso de la torre de la Iglesia de este pueblo, así como el resultado de la comisión conferida por este Gobierno al Arquitecto provincial para que trasladándose a ese pueblo examinara aquella, me dice con fecha del actual lo siguiente:

En vista de la atenta comunicació de V. S. de 4 del actual digo con fecha de hoy al Sr Cura parroco de Bonastre lo siguiente=

Con motivo de hallarse en eminente peligro de ruina la torre campanario de esa Iglesia parroquial según me ha manifestado el Sr. Gobernador de la provincia de Tarragona en su comunicación de fecha 4 del actual, cuya copia adjunta acompaño, dispondrá V. lo conveniente para que a la brevedad que el caso requiere se proceda al derribo de la parte superior de dicha torre y construcción de una cubierta provisional con sujecion al dictamen facultativo a que se refiere aquella comunicación aplicando a los gastos de estas obras los fondos parroquiales que permitan las atencions percibidas del Servicio de la Iglesia, los donativos que hicieren los fieles, o los recursos que quiza facilite el M. Ayuntamiento de ese pueblo, toda vez que la junta de la Diocesis no tiene cantidad alguna disponible para aquellos obras, ademas podrá V. desde luego, si lo estima conveniente de acuerdo con el Ayuntamiento, promover con arreglo al Real decreto de 4 de Octubre de 1861 el respectivo expediente en sol·licitud de fondos del estado para la reparacion o construccion del edificio y en el presupuesto que en su conscuencia se forme se continuará la partida que importen los

gestos del expresado derribo y construccion de la cubierta provisional a fin de que en su dia sea reintegrada per el Tesoro=

Lo que traslado a V.S. por contestacion a su expresado oficio de 4 del actual.

Y lo digo a V. para su conocimiento y para que coopere a llevar a cabo la expressada obra.

Dios guarde a V. muchos años

Firma del Governador: *Joaquin del....* (il·legible)

El 30 de juliol de 1871 l'Ajuntament contracta a José Vilanova, perit en la recomposició de rellotges per a l'arranjament i cura del rellotge públic. I el dia 14 de novembre del mateix any, l'Ajuntament acordà adquirir terreny per a construir un nou cementiri per ésser insuficient l'actual i estar unit a l'església actual.

De qui sí que hem pogut recollir abundant informació és del **Rd. Tomàs Rigualt Soler** (1873-1883).

Nasqué al Vendrell el 4 d'agost de 1849, estudià el batxillerat i des 1867 a 1873. Teologia i Moral, privadament, sent ordenat sacerdot el 27 d'abril de 1873 a Itàlia. Un mes després de la seva ordenació tornà de Roma i començà el seu ministeri sacerdotal a la seva diòcesi de Barcelona. De moment s'instal·là al Vendrell en un dels moments més moguts del segle XIX, i havent quedat vacant la Parròquia de Bonastre, i davant la dificultat de proveir-la per la repugnància en aquelles hores d'inseguretats a traslladar els sacerdots a les parròquies rurals, a proposta de l'arxiprest del Vendrell fou nomenat encarregat i després regent de Bonastre. Fou molt ben rebut contrastant el seu optimisme i joventut amb el pessimisme regnant en aquells temps difícils. En un escrit redactat per ell mateix donava aquesta impressió sobre el seu ministeri pastoral a Bonastre:

“Regenté la Parroquia durante diez años y cuatro meses, primero como regente y después como párroco, constantemente, a pesar de la guerra y de la peste. En los últimos años de mi estancia invertí más de mil duros de mi peculio en la reedificación del campanario; con la cooperación de los fieles hice decorar la Iglesia, rebozándola por la parte de fuera. Se construyeron dos altares, con un coste de más de siete cientos duros. Logré que todas las familias del pueblo rezaran cada dia el santo rosario e instituí el Rosario de la Aurora.”

L'any 1876, a la pàgina 137 del Llibre de l'Església (destruït) s'hi consignaren les partides que es pagaren per a la (re)construcció del

campanar. Hi constaven 7 dates per a la preparació de materials per a l'obra. Entre els mesos de març a juny, es pagà la llenya, pedres de calç, s'arreglà el forn, als homes que feien la calç i la seva manutenció, l'arena i els 4.000 maons.

(La quantia monetària de l'obra es pot veure en la meva publicació de les NOTES HISTÒRIQUES SOBRE L'ESGLÉSIA I CAMPANAR DE LA PARRÒQUIA DE SANTA MARIA MAGDALENA DE BONASTRE, 1993).

“En el pueblo de Bonastre, a las seis de la tarde del día venticuatro del mes de julio del año de la Natividad de Nuestro Señor Jesucristo mil ochocientos setenta y ocho...” així comença l'acta de la solemnitat celebrada a Bonastre el segle XIX, i que segurament féu època. Es tracta de la gran festa de la benedicció de les noves campanes i la seva col·locació. D'aquest acte, com diu el cronista al final de la ressenya, l'Ajuntament acordà aixecar acta “ad perpetuam memoriam”, amb la intenció de treure'n còpia per a l'Arxiu Parroquial. Presidiren l'acte el Rd. Tomàs Rigualt, ecònom de l'Església Parroquial, l'alcalde D. Juan Domingo i el jutge Municipal D. Ramon Godall, seguit de moltes personalitats veïnes i de fora. Com que creïem que era molt important pels detalls que s'expliquen de la festa, i també per veure les famílies influents al poble, el juliol de 2003, amb motiu de celebrar-se **el 125è aniversari de la benedicció i col·locació de les campanes**, vaig publicar el llibre amb el mateix títol, on hi ha transcrits tots els actes que s'hi celebraren aquell dia.

L'any 1883, mossèn Rigualt marxà de Bonastre per haver-lo nomenat Oficial de la secretaria de Càmera del Bisbat de Barcelona i Beneficiat de Santa Maria del Mar.

L'interès per Bonastre continuà després d'absentar-se de la Parròquia i renunciar-la el 1891, com ho demostrà amb freqüents vistes i cooperant a millorar l'església.

A l'esmentada Consueta de mossèn Figueras, el juliol de 1900, hi trobem una nota extensiva referent a pintar el campanar:

“Perquè consti recordo el notable desprendiment de l'ex-rector de Bonastre Rvd. M. Tomàs Rigualt que veient el mal estat en què es trobava la pintura de la fatxada del campanar i de l'església (sense escoltar els desinteressats consells que li donaven algunes persones que després per més tard a començar les obres puig més endavant el podrien ajudar i per tant ell no hauria de fer gran sacrifici, i es podria fer una cosa millor) va

voler començar a fer la renovació de pintura de dita fatxada i campanar; com que s'havia de menester arena i calç per reconstruir el repicat vaig demanar des del peu d'altar que fessin el favor de venir carros a portar arena i de la calç, ja me n'encarregaré jo. I Mn. Tomàs pagà els paletes i pintors, que per cert varen cobrar i no gaire treballar. Ara tot serà que no l'enganyin amb la pintura que molt m'ho temo.”

El 29 de gener de 1904 morí a Manlly (París) a l'asil de San Fernando. La seva mort fou molt sentida a Bonastre com ho constatà el benemèrit Mn. Francisco Figueras en les notes necrològiques que li dedicà en la seva crònica. Copiarem les seves línies com a homenatge a tan generós rector Rd. Tomàs Rigualt.

La crònica diu així:

“1904, 11 Febrer.- A les 9 hores se celebrà un solemne ofici de rèquiem en sufragi de l'ànima del qui fou Rector d'aquesta Parròquia Dr. Tomàs de A. Rigualt Parés, que morí santament a París el 20 del passat Gener. Fou un entusiasta i incansable en fer millores en aquesta església, no tan sols en el temps en què estigué de Rector sí que també essent fora, puig en sos temps acabà les obres del campanar i feu fondre les campanes velles, fent-ne una de nova i comprant-ne una altra; obra seva també fou l'adquisició de les imatges de Santa Quitèria i la Divina Pastora, així com la restauració d'ambdós altars i el de Sant Sebastià i Mare de Déu de las Donas, etc. etc. Després que fou fora, a una petita indicació meva comprà la vidriera de colors que hi ha en el chor, en la que hi figura l'imatge de Sant Tomàs; pagà el cost de la pintura del campanar i de la Façana de l'Esglesia, comprà després el terreny per a la construcció d'un nou cementiri, etc., i per això recordant-lo vaig fer endolat tota l'Esglesia amb un tumult gran, com en els funerals de primera, convidant les autoritats del poble que hi assistiren i tots els rectors veïns en nombre de nou, vingué també la família y el poble respongué omplint de gom a gom l'Esglesia. Se cantà l'ofici de requiem ab acompanyament d'armonium i, al final vaig fer un petit sermó necrològic, donant les gracies a tots els que, havent deixat els treballs, havien vingut a pregar per l'ànima del que fou zelós Rector de Bonastre.”

Novament ens trobem en un altre període, des del 1883 fins a finals del 189, en què només tenim relació dels rectors que regiren la Parròquia, però no de les actuacions que realitzaren a l'església i al campanar. Foren: **Rd. Evaristo Gener** (1883-1883), **Rd. Jordi Pi** (1833-1884), **Rd. Genís Rourell Comas** (1884-1892) i **Rd. Magí Huguet Lleonart** (1892-1898).

Per acabar aquesta relació de rectors que regiren la Parròquia de Santa Magdalena de Bonastre (1832-1906), parlarem del **Rd. Francisco Figueras** (1898-1906), a qui hem esmentat en diverses ocasions al llarg d'aquesta exposició per ser un gran cronista de la vida religiosa en els anys que va exercir a Bonastre com a curat.

Nasqué a Sant Andreu de Palomar el 16 de febrer de 1872. Cursà estudis l'any 1882 al Col·legi dels Pares de la Sagrada Família de Sant Andreu. A partir de 1885 continuà els seus estudis al Seminari Conciliar fins al 1895, que fou ordenat sacerdot el 8 de juny de 1895. Exercí de vicari de les parròquies de Sant Josep de Gràcia i del Sant Àngel Custodi de Barcelona. L'any 1898, actuà uns mesos de regent de la parròquia de Vallformosa i d'ecònom de Sant Pere de Castellet fins que el 12 de novembre de 1898 fou nomenat ecònom de la Parròquia de Bonastre.

Inicià la seva missió pastoral a Bonastre el 2 de desembre de 1898; mesos després, el 8 de febrer de 1899 fou nomenat rector de Bonastre. La seva actuació, encara que no fou de molta durada, 8 anys, resultà molt intensa i eficient. La seva memòria perdurà per molts anys.

Renovà espiritualment la Parròquia i restaurà el temple. Creà l'Associació de les Filles de Maria i donà una acurada formació religiosa a la joventut.

Féu pintar l'església el 1899; gràcies a la seva iniciativa s'adquiriren i col·locaren els vitralls de colors de l'església, millorant extraordinàriament el mobiliari litúrgic del temple. L'adquisició de les imatges de Sant Lluís i Sant Blai foren altres records del seu pas per la Parròquia.

Deixà resolta la construcció d'un nou cementiri, que constituïa un problema per a Bonastre. També consolidà la Casa Rectoral.

Però el testimoni més destacat de la seva actuació fou la formació d'una generació que sabé conservar i millorar les tradicions religioses. Un altre fruit del seu apostolat fou una sèrie de vocacions religioses que rarament s'han produït després del seu rectorat.

La seva vida sacerdotal, acabada la seva acció pastoral a la Parròquia de Bonastre el 1906, la continuà durant 20 anys a la Parròquia de Sant Celoni. Morí a Barcelona el 14 de febrer de 1930 i fou enterrat al cementiri de Sant Celoni el dia següent.

No podem acabar aquestes línies biogràfiques sense ressaltar que Bonastre li deu la seva gratitud per un altre motiu molt important al Rd. Francisco

Figueras. Fou un home molt afeccionat a la història, i durant els seus anys d'estança a Bonastre registrà les seves memòries –**Consueta de la Parròquia de Santa Magdalena de Bonastre (1899-1905)**- on anotà la seva actuació i altres actes que s'anaven celebrant, que constitueixen una vertadera crònica. En dono fe per haver-ne fet una còpia i d'on he anat a buscar informació –gairebé única- d'aquesta època.

També redactà unes **Efemèrides** de Bonastre en les quals anava anotant els actes més memorables que trobà en els documents de l'Arxiu Parroquial de Bonastre. Destruïda la quasi totalitat de l'Arxiu Parroquial, aquelles efemèrides s'han salvat gràcies a la ploma d'aquest inoblidable Rector i, després, de la generositat de mossèn Josep Sanabre i família en permetre'm treballar durant molts anys en el seu llegat.

Tenint en compte el gran servei que ens han prestat les pàgines escrites pel Rd. Figueras per a la redacció de les nostres notes històriques ens complaem en constatar la remarcable aportació que prestà el popular mossèn Figueras a la història de Bonastre.

Joan Vilaseca i Figueras
Fill de Bonastre

*Jornades “Arnau Estella” d'estudis bonastrencs
27 abril 2014*

Fons d'informació i bibliografia

- ARXIU MUNICIPAL DE BONASTRE
- ARXIU PARROQUIAL DE BONASTRE
- FIGUERAS, Francisco. *Efemèrides parroquials*
- FIGUERAS, Francisco. *Consueta de Santa Magdalena de Bonastre (1899-1905)*
- SANABRE, Josep. *Llegat*
- VILASECA I FIGUERAS, Joan. *Notes històriques sobre l'església i campanar de la Parròquia de Santa Magdalena de Bonastre. 1993*
- VILASECA I FIGUERAS, Joan. *125è aniversari de la benedicció i col·locació de les campanes. Parròquia de Santa Magdalena de Bonastre. 2003*